

СТАТУТ
на Национален конкурс за ученици и студенти
„150 години безсмъртие“
Паметта за Христо Ботев

I. Общи положения

Националният конкурс за ученици и студенти „150 години безсмъртие“ се организира като част от програмата „Христо Ботев – идеи, дело и наследство: 150 години по-късно“, посветена на отбелязването на 150 години от героичната гибел на Христо Ботев и неговата чета.

Конкурсът има за основен акцент паметта за Христо Ботев – нейното съхраняване, осмисляне и предаване чрез словото, изкуството, музиката и личната творческа позиция на младите хора. Чрез него се насърчава съвременният прочит на Ботев като историческа личност, поет, публицист, революционер и нравствен ориентир в българската национална памет.

Конкурсът е насочен към ученици и студенти, които проявяват интерес към българската история, литература, култура, изобразително изкуство, музика, национална идентичност, гражданско образование и съвременните форми на почит към възрожденското наследство.

Конкурсът се провежда в четири конкурсни направления:

1. Публицистика;
2. Поезия и белетристика;
3. Изобразително изкуство;
4. Музика.

Всяко направление има самостоятелен характер, специфични изисквания към творбите и отделна оценителна комисия.

II. Организатори

Инициатор и основен организатор на конкурса:

Университетът по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ)

Партньори:

Община Враца

Българска академия на науките (БАН)

Фондация „Христо Ботев“

Съюз на народните читалища (СНЧ)

Съюз на българските писатели (СБП)

Съюз на българските журналисти (СБЖ)
Съюз на българските художници (СБХ)
Съюз на българските музикални и танцови дейци (СБМТД)
Стратегически институт за национални политики и идеи (СИНПИ)
Български туристически съюз (БТС)

С финансовата подкрепа на:

Министерството на културата

Конкурсът се реализира в рамките на националната програма: „Христо Ботев – идеи, дело и наследство: 150 години по-късно“.

III. Цели на конкурса

Конкурсът има следните цели:

1. Да стимулира интереса на учениците и студентите към личността, делото, поетическото, публицистичното, революционното и идейното наследство на Христо Ботев.
2. Да насърчи младите хора да осмислят паметта за Ботев като част от българската историческа, културна и гражданска идентичност.
3. Да създаде пространство за творческо изразяване чрез публицистика, литература, изобразително изкуство и музика.
4. Да подпомогне изграждането на лична позиция по теми, свързани със свободата, саможертвата, достойнството, родолюбието, гражданската отговорност и националната памет.
5. Да открие съвременните начини, по които учениците и студентите възприемат и интерпретират образа на Христо Ботев.
6. Да свърже академичната общност, училищната среда, читалищната традиция, литературната и художествената общност с националните чествания, посветени на 150-годишнината от гибелта на Христо Ботев.

IV. Участници в конкурса

Право на участие имат:

1. ученици от български училища в Република България, както и от български училища и образователни звена извън страната;
2. студенти, обучаващи се в акредитирани висши училища в Република България.

Участието е индивидуално. Всеки участник има право да участва с една творба в избрано от него конкурсно направление. Не се допускат колективни разработки, с изключение на направление „Музика“, когато характерът на творбата предполага изпълнителски състав. В тези случаи задължително се посочват авторът на музиката, авторът на текста, изпълнителят или изпълнителите, както и лицето за контакт.

Участниците се оценяват по групи:

1. ученици;
2. студенти.

При голям брой участници организаторите и съответните комисии могат да въведат допълнително възрастово или образователно групиране с оглед равнопоставеност на оценяването.

V. Тема и основен акцент на конкурса

Темата на конкурса е: „150 години безсмъртие“

Основният акцент е: „Паметта за Христо Ботев“

Участниците могат да разгледат темата през различни проблемни и творчески полета, сред които:

- Христо Ботев като поет, публицист и революционер;
- паметта за Ботев в българската история и култура;
- Ботевото слово и неговото място в националната памет;
- свободата като личен, обществен и национален идеал;
- саможертвата и отговорността към отечеството;
- образът на Ботев в училището, университета, читалището, литературата и изкуството;
- Ботев и съвременното разбиране за родолюбие;
- Ботевата публицистика като пример за гражданска позиция;
- наследството на Българското възраждане в ХХІ век;
- безсмъртието като памет, пример и нравствена мярка.

Посочените насоки са примерни. Участниците могат да изберат и друг творчески или интерпретативен акцент, стига той да е свързан с паметта за Христо Ботев и с основната тема на конкурса.

VI. Конкурсни направления и изисквания към творбите

1. Направление „Публицистика“

В направление „Публицистика“ участниците могат да представят:

- есе;
- публицистична статия;
- коментар;
- граждански текст с ясно заявена позиция.

Творбите трябва да бъдат посветени на паметта за Христо Ботев, на неговото идейно, поетическо, публицистично и революционно наследство или на съвременното значение на Ботевия пример.

Текстовете следва да имат ясно заявена теза, логично изложение, аргументирано заключение и самостоятелна позиция. Не се допуска механичен преразказ на биографични факти, компилация от чужди текстове или използване на непосочени източници.

Препоръчителен обем:

- за ученици: от 2 до 4 стандартни страници;
- за студенти: от 3 до 5 стандартни страници.

Техническо оформление:

- формат: Microsoft Word – .doc или .docx;
- шрифт: Times New Roman;
- размер на шрифта: 12 pt;
- междуредие: 1.5;
- подравняване: двустранно;
- стандартни полета.

При използване на цитати или позоваване на източници задължително се посочват авторът, заглавието и източникът.

2. Направление „Поезия и белетристика“

В направление „Поезия и белетристика“ участниците могат да представят:

- стихотворение;
- цикъл до три стихотворения;
- кратък разказ;
- кратка литературна миниатюра.

Творбите трябва да бъдат авторски и да бъдат свързани с паметта за Христо Ботев, с образа на Ботев, с идеите за свобода, саможертва, достойнство, родолюбие, гражданска позиция и историческа памет.

В това направление се оценяват художествената стойност, оригиналността на замисъла, езиковата култура, силата на внушението, композицията и връзката с основната тема на конкурса.

Препоръчителен обем:

- стихотворение или цикъл: до три стихотворения;
- кратък разказ: до 5 стандартни страници;
- литературна миниатюра: до 2 стандартни страници.

Творбите се подават във формат .doc или .docx, с посочени данни за участника.

3. Направление „Изобразително изкуство“

В направление „Изобразително изкуство“ участниците могат да представят:

- рисунка;
- живописна творба;
- графика;
- плакат;
- илюстрация;
- дигитална рисунка;
- колаж;
- друга авторска визуална творба, свързана с темата на конкурса.

Творбите трябва да интерпретират паметта за Христо Ботев, неговия образ, делото му, Ботевата чета, идеята за свободата, националната памет или съвременното възприемане на Ботевото наследство.

В това направление се оценяват художествената идея, композицията, изразителността, техниката на изпълнение, оригиналността и съответствието с темата.

Творбите могат да бъдат изпратени като:

- дигитален файл във формат .jpg, .png или .pdf;
- снимка с високо качество на физическа творба;
- оригинал на хартиен или друг материален носител, когато организаторите изрично предвидят такъв начин на подаване.

Към всяка творба се посочват:

- заглавие;
- техника;
- размер;
- име на автора;
- училище или висше училище;

- клас или курс;
- електронна поща и телефон за контакт.

4. Направление „Музика“

В направление „Музика“ участниците могат да представят:

- авторска песен;
- вокална творба;
- инструментална творба;
- музикална композиция;
- музикално-поетична композиция;
- авторска музикална интерпретация, свързана с паметта за Христо Ботев.

Творбите трябва да бъдат посветени на Христо Ботев, на Ботевото слово, на паметта за неговото дело, на идеята за свободата или на съвременното звучене на Ботевото наследство.

При песен се посочват авторът на текста, авторът на музиката и изпълнителят. Ако се използва текст на Христо Ботев или друг автор, това трябва да бъде ясно отбелязано. При авторска музика към текст на Ботев се посочва конкретното произведение.

Творбите се подават като:

- аудиозапис във формат .mp3 или .wav;
- видеозапис във формат .mp4;
- нотен текст, когато има такъв;
- кратко описание на творбата.

В това направление се оценяват художествената идея, връзката с темата, музикалната изразност, оригиналността, изпълнението и цялостното въздействие.

VII. Общи изисквания към всички конкурсни творби

Всички представени творби трябва да отговарят на следните условия:

1. Да бъдат авторски.
2. Да са създадени специално за конкурса или да не са публикувани, награждавани и представяни в друг конкурс преди подаването им.
3. Да бъдат свързани с темата „150 години безсмъртие“ и с основния акцент „Паметта за Христо Ботев“.
4. Да не съдържат плагиатство, компилация или нарушение на авторски права.

5. Да не съдържат съдържание, което противоречи на добрите нрави, уронва достойнството на личности, институции или общности, или излиза извън тематичния обхват на конкурса.
6. Да бъдат придружени от данни за участника.

Организаторите имат право да не допускат до оценяване творби, които не отговарят на изискванията на настоящия статут.

VIII. Срок и начин на подаване

Творбите се изпращат в електронен вид на следния адрес: bgdiaspora@unibit.bg

В полето „Относно“ на електронното писмо следва да бъде записано:

Национален конкурс „150 години безсмъртие“ – [направление]

Например: **Национален конкурс „150 години безсмъртие“ – Публицистика**

Национален конкурс „150 години безсмъртие“ – Изобразително изкуство

Към всяка творба участникът прилага кратка информация за себе си:

- три имена;
- училище или висше училище;
- клас или курс;
- специалност, когато участникът е студент;
- населено място;
- електронна поща;
- телефон за контакт;
- избрано конкурсно направление;
- заглавие на творбата;
- декларация за съгласие от родител или законен представител, когато участникът не е навършил 18 години.

Краен срок за изпращане: **15 октомври 2026 г.**

Творби, изпратени след крайния срок или без необходимите данни за участника, няма да бъдат разглеждани.

IX. Оценяване

Оценяването се извършва от четири отделни комисии, определени от организаторите:

1. Комисия за направление „Публицистика“;
2. Комисия за направление „Поезия и белетристика“;
3. Комисия за направление „Изобразително изкуство“;
4. Комисия за направление „Музика“.

Всяка комисия оценява творбите в съответното направление според спецификата на жанра и формата.

Оценяването се извършва отделно за ученици и студенти.

При оценяването ще се вземат предвид следните общи критерии:

1. Съответствие с темата на конкурса.
2. Самостоятелност и оригиналност на творческата идея.
3. Познаване и осмисляне на паметта за Христо Ботев.
4. Художествена, публицистична или музикална изразителност според съответното направление.
5. Яснота на посланието.
6. Цялостна завършеност на творбата.
7. Езикова, визуална или музикална култура според характера на творбата.
8. Въздействие и убедителност.

Специфични критерии по направления:

За направление „Публицистика“:

- ясно заявена теза;
- логика на изложението;
- аргументираност;
- езикова култура;
- гражданска позиция;
- коректно използване на източници.

За направление „Поезия и белетристика“:

- художествена стойност;
- оригиналност на образите и внушенията;
- езикова култура;
- композиция;

- връзка с темата;
- цялостно въздействие.

За направление „Изобразително изкуство“:

- художествена идея;
- композиция;
- техника на изпълнение;
- визуална изразителност;
- оригиналност;
- съответствие с темата.

За направление „Музика“:

- музикална идея;
- оригиналност;
- връзка с темата;
- качество на изпълнението;
- въздействие;
- цялостна композиционна завършеност.

При подаване на аудио- или видеозапис препоръчителната продължителност на творбата е до 5 минути

Комисиите имат право да не присъдят дадена награда, ако постъпилите творби не отговарят на изискванията на конкурса или не достигат необходимото качество.

Решенията на комисиите са окончателни.

Х. Награди

Във всяко конкурсno направление могат да бъдат присъдени следните награди:

- Първа награда;
- Втора награда;
- Трета награда;
- поощрителни награди по преценка на съответната комисия.

Наградите могат да бъдат присъждани отделно за ученици и студенти.

Наградените участници ще получат грамоти и предметни награди, определени от организаторите.

Организаторите си запазват правото да отличат и други участници за оригинален подход, силна гражданска позиция, художествено въздействие, музикална интерпретация или принос към съвременното осмисляне на паметта за Христо Ботев.

Организаторите могат да присъдят и специални награди.

XI. Обявяване на резултатите

Резултатите от конкурса ще бъдат обявени на **15 ноември 2026 г.** на интернет страницата на Университета по библиотекознание и информационни технологии: www.unibit.bg.

Награждаването ще се проведе в края на месец ноември 2026 г. в рамките на официално събитие, част от програмата „Христо Ботев – идеи, дело и наследство: 150 години по-късно“. Датата, мястото и часът на церемонията ще бъдат обявени допълнително.

XII. Разрешение за използване на авторски произведения

С изпращането на творба участникът декларира, че тя е негово авторско произведение и не нарушава права на трети лица.

Организаторите имат право да използват безвъзмездно отличените творби или откъси от тях чрез публикуване или чрез предлагане на електронен достъп по смисъла на Закона за авторското право и сродните му права за целите на публична комуникация, свързана с конкурса и програмата „Христо Ботев – идеи, дело и наследство: 150 години по-късно“, при спазване на неимуществените права на авторите.

За творби от направление „Изобразително изкуство“ организаторите имат право да използват изображения на отличените творби за изложби, публикации, електронни галерии, каталози, информационни материали и медийно отразяване, свързани с конкурса.

За творби от направление „Музика“ организаторите имат право да представят отличените произведения или откъси от тях в рамките на събития, публикации, електронни материали и медийно отразяване, свързани с конкурса.

Авторските права върху творбите принадлежат на техните автори, които са свободни да разрешават използването им от други лица.

XIII. Защита на личните данни

Личните данни на участниците се използват единствено за целите на организацията, провеждането, оценяването, обявяването на резултатите и отчитането на конкурса.

С изпращането на творба за участие всеки участник дава съгласие личните му данни да бъдат обработвани от организаторите във връзка с конкурса.

Организаторите не предоставят лични данни на трети лица извън необходимото за провеждането, популяризирането и отчитането на конкурса.

За участници, които не са навършили 18 години, участието в конкурса се осъществява със съгласието на родител или законен представител. Съгласието обхваща участието в конкурса, обработването на необходимите лични данни, публичното обявяване на резултатите и използването на отличените творби за целите на конкурса и свързаните с него информационни, културни и публични дейности.

XIV. Заключение разпоредби

Участието в конкурса означава приемане на настоящия статут.

Всички неуредени въпроси се решават от основния организатор - УниБИТ.

За допълнителна информация: УниБИТ, катедра „История, културно наследство, архиви и туризъм“, както и на имейл bgdiaspora@unibit.bg.
